

lázottsággal, addig az életkor és a narratív komplexitás között nem mutatható ki összefüggés. Ugyanakkor az életkor szignifikánsan és negatív módon játszik közre a teljes alakú mondatok létrehozásában.

A kilencedik fejezet a nyelvnek egy olyan időskori „epidemiológiai” módszerű vizsgálatát mutatja be, amelyet New York városának észak-manhattani részében longitudinálisan végeztek. A felmérésben összesen 2104 személy vett részt, akik három etnikai csoportot képeztek: afro-amerikaiak, dél-amerikaiak és fehérek. Ezeket a különböző etnikumú csoportokat ugyanolyan etnikumú interjúkészítőkkel társították. A vizsgálati eredmények rámutattak arra, hogy az alacsonyabb iskolázottságú alanyoknak a demenciája előrehaladottabb, mint a magasabb iskolázottsággal rendelkezőké. Ily módon az iskolázottság mértéke a demencia-szinttel hozható összefüggésbe, de nem szükségszerűen kapcsolódik össze az idősödő alanyok kommunikációs hatékonyságával. Általában azoknak az egyéneknek a kommunikációs készsége szegényesebb a kognitívan ép egyénénél, akiknél kimutatható bizonyos mértékű demencia.

Az utolsó fejezet összefoglaló jellegű: a két szerző az előző fejezetekben leírtakra reflektálva a nyelvvel és öregedéssel összefüggő régi és új perspektívákat mutatja be.

A könyv egészségének egyik lényeges üzenete, beleértve a tizennyolc oldalnyi bibliográfiai adatot, hogy a nyelv egészséges fejlődése a pubertáskorban nem ér véget. Az viszont tőlünk is, és nemcsak a nyelvi fejlődést alapjában feltételező erőforrásoktól függ, hogy az egészséges nyelvi fejlődés életünk folyamán meddig, hány éves korunkig tart. Ezért a nyelvet használnunk és fejlesztenünk kell, mint bármely más rendszert, máskülönben természetes módon hanyatlani fog.

Fülöp Erzsébet Mária

Kovács János és Siptár Péter

A-Z Angol kiejtés.

Tankönyv és gyakorlókönyv

Corvina Kiadó: Budapest, 2006. 422 p.

Az itt bemutatott könyv a Corvina kiadó egyik legfrissebb kiadványa, mely a Tankönyvkiadónál megjelent *Angolra hangolva*, illetve a Helikon kiadó *Újra angolra hangolva* című kiadványainak átdolgozott, kiegészített kiadása. A könyv a brit angol kiejtést mutatja be, mivel Kovács és Siptár szerint a Magyarországon forgalomban levő tankönyvek zöme ezt a változatot tanítja. A szerzők vallják, hogy a helyes kiejtés része a nyelv teljes nyelvtani rendszerének, fontosnak tartják továbbá, hogy a nyelvtanuló egy modellt kövessen, bár amennyiben a haladó nyelvtanuló már amerikai vagy egyéb nyelvváltozatot beszél, a szerzők nem tanácsolják a már elsajátított kiejtés átalakítását.

A 422 oldalas könyv 50 leckére tagolódik, melyek a következő legfontosabb területekre helyeznek hangsúlyt:

1. az egyes hangok képzése,
2. az egyes beszédhangok és azok írott alakjai közötti összefüggések,
3. az ún. funkciószavak erős és gyenge alakjai,
4. a szavak szerkezeti felépítésétől függő kiejtési szabályok,
5. a szavak hangsúlyozásának szabályai,
6. az angol nyelv sajátos beszédritmikája,
7. az angol intonáció szabályrendszere.

Az első lecke az angol mássalhangzók kiejtéséről, az angol beszéd ritmusáról, a beszéd dallamáról, a főbb mondatfajták hanglejtéséről szól, mindez gyakorlatokkal kiegészítve, a lecke végén ellenőrző kérdésekkel. Minden témakörhöz számos példa tartozik. A második lecke a magánhangzokról, a harmadik a hehezetes mássalhangzokról szól, ez utóbbi hasznos kiegészítő táblázatot tartalmaz a leggyakoribb gyenge és összevonható alakok felsorolásával. A következő fejezetek egyes hangok kiejtését taglalják a fentebb felsorolt területek alapján: kiejtés, szópárok, ol-

vasógyakorlat, ritmusgyakorlatok képezik a leckék gerincét. Kiegészítésképpen érdekességeket is olvashatunk az angol helyesírás történetéből például az $\wedge$ hang írása és a *monk* szó összefüggése esetén (p. 218). A következőkben kettős- és hármashangzók kiejtésének magyarázata következik, további érdekesség a kétféle hangsúlyozású szavak magyarázata. A leckékben kivétel nélkül választékos, gondosan összeállított feladatok kaptak helyet, több fejezet elején az adott hangok kiejtésére vonatkozó magyarázat, illetve megjegyzések találhatók, melyek nemegyszer felhívják a figyelmet a nyelvváltozatok közötti kiejtési eltérésekre. A magyarázatokat a fejezetek végén összefoglaló teszt, az ötvenedik lecke után pedig az *Óda az angol kiejtéshez** című mű zárja.

A tankönyv felhasználói főleg nyelvtanulók, nyelvtanárok lehetnek, a leckék és hanganyagok nyelvrák színesítésére kitűnő lehetőséget adnak. A szerzők ajánlása szerint a tankönyv önállóan, illetve tanári segítséggel is használható, mivel megoldási kulcs, betűrendes szómutató és tárgymutató egészíti ki. A szómutató tartalmazza a könyvben előforduló szavak fonetikus átírását, ezért kiejtési szótárként is használható. A könyvhöz hanganyag is tartozik, melyen angol anyanyelvű beszélők mutatják be a legfontosabb gyakorlatokat és teszteket. A teljes hanganyagot tartalmazó változatot CD-ROM formájában hamarosan külön kiadványként tervezik kiadni. Az érdeklődők erről többet a www.angol.hu weboldalon tudhatnak meg.

A tananyag főleg a tanulók kiejtési (fonetikai, fonológiai) képességét fejleszti, melynek fontosságára a szerzők több okból is felhívják a figyelmet. A szép kiejtés nemcsak könnyebb megértést tesz lehetővé, de „beszélgetőpartnerünk szimpátiáját is felkelti”, amint ezt a fiúszöveg megfogalmazza. A leckék szerkezete változatos, érdekes, a tanulók figyelmének felkeltése mellett helyenként szórakoztatásukat is célozza kulturális adalékokkal.

Az A-Z rendkívül alapos, több átdolgozást megért, kiforrott alapmű, nélkülözhetetlen az

igényes nyelvtanuló és nyelvtanár számára. A könyvet követő CD-ROM minden bizonnyal nagy érdeklődésre tart majd számot, és a könyv olvasói rétegét is jelentősen kibővítheti. Érdekes lenne megfigyelni, hogy a modern technika, az interaktív CD-ROM-ok korában a kiadó hogyan tudja kihasználni az újítási lehetőségeket egy ilyen fontos és talán méltatlanul elhanyagolt témakör népszerűbbé tétele érdekében.

Ujlaki Erika

* Gerard Nolst Trenité: *Drop Your Foreign Accent: engelsche mitspraakoefeningen* című költeményének átdolgozása (angol nyelven).

Durst Péter
Lépésenként magyarul.
Második lépés.
Magyar nyelvkönyv középhaladóknak
 Szegedi Tudományegyetem,
 Hungarológia Központ:
 Szeged, 2006. 229 p.

Ismét új oktatóanyagoknak örülhetnek a magyar mint idegen nyelv tanulói és tanárai, napvilágot látott ugyanis Durst Péter tananyagsorozatának második, középhaladó szintre készült kötete. Az egy nyelvű tankönyvet – amely egyben munkafüzet is – audio CD, több nyelven (magyar, angol, német, olasz, finn) kapható nyelvtani kézikönyv, CD-ROM, valamint a tankönyvhöz nem szorosan kapcsolódó DVD egészíti ki. Írásunkban a tankönyvet mutatjuk be.

A *Lépésenként magyarul* „Első lépés”-e 2002-ben jelent meg, és célnyelvi környezetben tanuló kezdők számára készült. Az első kötet fő módszertani elve a kislépésekben történő haladás volt: rövid fejezetek (ötvennégy, egyenként egytől öt oldalig terjedő lépés) mutatták be a grammatika és vele együtt a lexika egy-egy kicsiny szeletét. Az olvasmá-